

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinandu
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre ... 300 Lei.
Fél évre ... 150 Lei.
Negyed évre ... 75 Lei.
Havonta ... 25 Lei.

Hirdetések díjszabás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Az aranyember.

Európa nagyiparosainak a sorából hétfőn kidőlt Weiss Manfréd. 63 esztendő volt, mögötte a csepegni gyár kúrtjei gyászindulót trombitálnak. Nem az az ideges, huszonnégy óráig élő toll való ennek a profilnak megrajzolására, amely az események szárguldó iramát jelzi az idők ténképén. A nap krónikásának tolla szeizmográftú, amely csak addig remeg, amíg az események remegtetik. De Weiss Manfréd köpcös figurájánál, kerek, kórszakállas arcánál, őszülő frizurájánál és kék szeménél, amikkel a pápaszeme mögött egy világrendet látott összeomlani, a szemöldökénél, amelyeket összeráncolt és a melyekbe energiáját sűrítette, ha hozzá kellett látni ennek a rombadőlt világnak a felépítéséhez: meg kell állnunk! Sokáig úgy emlegették, mint Magyarország leggazdagabb emberét, mindenki tudta róla, hogy milyen szédületbe ejtő karriérveken robogott át az a pályavonaton, amely a káziparosságtól futott el és beérkezett, számos jelzőállomás után, a főrendiházi tagságig és addig a megállapításig, hogy benne nem csak a szülők magyar föld, de egy egész világrész a legelső self mademan kapacitást tisztelték.

A self mademan elindul, öklében a semmi, agytekerceiben az energia és elérkezik öklében a vagyonnal és agyában a szélhűdés. Az energiától a szélhűdésig: Weiss Manfréd pályája a hordozható tábori konyhától az elasz frontok acélsisakjái és gázmaszkjái egészen a békefrontok gyilasztiájáig és tisztijáig mindent felölel. Hogy a hamburgi hivatalnokból hogy lett magyar főrendiházi tag, arról beszéljen majd az a referens, akít talán Európa self mademanjeinek portrésorozatát foglalja könyvébe. Weiss Manfréd az iparos típusa volt, azé, akít csak iparos, semmi több. Róla nem jellemezhetik fel, hogy beavatkozott volna abba a sorsba, amit szervezített, holott gyártelepe Közép-európa militartizmusát szolgáltatta ki, vagyonaival egy államgépet vásárolhatott volna meg. Egyszerűen munkával, csak munkával vett részt abban, amit kulturának szokás mondani és tudta jól, hogy ebben a században még a fegyver is a kulturához fog tartozni. De azt a fegyvert, amit gyártott, nem fogta rá államtitkárokra és miniszterekre és a pénzt, mit ezért a fegyverért kapott, nem használta fel arra a politikára, amire ma jog és szokás felhasználni. Weiss Manfréd, trezorjaiban millióival a magyar élet közgazdasági labirintusában, hihetetlen tekintéllyel és befolyással, egyetlenegy gesztusával sebésze, avagy direktora lehetett volna Közép-Európa gazdasági és politikai operációs szobájának, acsiszthatott volna ki rálypucscsokát és torradalmak-

nál, azon is törhetne volna a fejét, hogy a Duna melyik mederterületét népesítse be a hajóval, problémája lehetett volna, az a miniszterelnökválság, amelyikhez épen kedve van: és ezek helyett csak dolgozott.

Egy másik ma élő európai self mademan: Stinse Hugó, ma kezében tartja mindazt, amit előtte jóval előbb Weiss Manfréd megszerezhetett volna. A csepegni bárónak, a legnagyobb magyar aranyembernek, ma épen ugy kezében lehetnének az összes magyar napilapok, mint ahogy a német napilapok nagy része Stinse érdekeltiséget jelent. De Weiss Manfréd fiai a mai pesti napilapok kiadóhivatalánál nyugta ellen fizetik ki a gyászjelentést, amelyből néhány lap a kerepesi uti temető kifejezés mellől kihagyta azt a szót, hogy izraelita. Volt valami ebben az emberben, amely már több, mint energia. Talán konokság, vagy csökörnyösség, mert ehhez a kettőhöz: a munkához és a valláshoz mindvégig ragaszkodott. És amikor jött az a piros szél, amely a levegőben a munka nevében hintette el a vallás elleni miazmáit és az ugynevezett Eszme nevében súlyosztotta le a munka realis értékét, amikor Weiss Manfréd gyárának milliókat érő produktumait elvitték: ak-

kor ennek a Kis embernek megmagyobbodott figurája a békének és az újra felépítésnek sugárzó energiáit szórta szét olyan sugárgesztivítással, hogy a három hónap alatt a tölténygyárosból és az acélsisakszállítóból varrónők angróliferánsa lett és gyitsziúket produkált azokkal a gépekkel, a melyek gyalogsági töltényekre, tüzéségi lövedékekre voltak berendezve. Nem hajókat vett és nem napilapokat, hanem ott volt mindenütt, ahol a nyomor sikoltott feléje és ez a self mademan ez a tölténygyáros, ez az európai híri nagyiparos a vajudó anyák fájdalmait enyhítette abban a kórházban, amit a szülő nők számára alapított meg. Nem volt politikus. De biztos, hogy ember volt. Mint-ha hallotta volna fölülről, hogy küzdj, és bizva bízzál. Százszek fordultak föl gyárának tölténytelől és az elvesző emberéletek helyett odaállt az anyák mellé, akik új fiukat nemzettek a pusztulók helyett. Nem Rathenau volt és nem Stinse, nem avatkozott bele Európába, de amikor Európa öbeleje avatkozott, szállított a halálnak, mert így készítette a sors, de mentett az életnek, mert így sugarta a szive. Nemcsak azért volt ember, mert a safe-jeiben, hanem azért is mert a szívében hordta az aranyakat. Aranyember volt.

Miért maradnak távol a képviselők?

(Vihar a kamarában. — A pénzügyi javaslat tárgyalása.)

Bucuresti. A Kamara tegnap ülését Orleans elnök nyitotta meg. Sielson rabbi kisenevi képviselő szólalt fel, akít az antiszemita agitációkat ostorozta. Stern dr. szintén az antiszemita agitációról terpelélt és arra kérte a kormányt, határozza el az antiszemita mozgalmak elleni erélyes fellépést, hozzon erre vonatkozólag javaslatot, amelyet a Ház elé terjeszsen annak, hogy ennek a tárgyalására rendelje el a sürgősséget. A Kormány szereze be az antiszemita tiltatásról ügyében eddig lefolytatott büntügyi nyomozások jegyzőkönyveit és tegye a Ház asztalára.

Jorga kérdezi, igaz-e, hogy a király pár jelenlétében katolikus Katedrálisban tartott innepmisén német beszéd hangzott-e el. Kéri az elnököt, intézkedjék, hogy Fillpescu vagy jelenjék meg a Ház ülésén vagy pedig fesszák meg a mandátumától. Kéri továbbá azt is, hogy a nemzeti párti képviselők helyzetét is vizsgálják meg és állapítsák meg, miért maradnak távol a parlament üléséről.

Grăditeanu tiltakozás az el-

len, hogy a pénzügyminiszter olyan kevés időt engedélyezett a pénzügyi reformok letárgyalására. Brătianu Vintila pénzügyminiszter megnyugtatta a felszólalót és kijelentette, hogy a reformjavaslat letárgyalásának időtartama nem a Kormánytól, hanem a kamarától függ.

A Kamara ezután folytatta a pénzügyi javaslat feletti vitát. Kunnert százsz képviselő több megjegyzést tett a reformjavaslatra. Joantescu a javaslat mellett beszélt, Cungeanu szintén a pénzügyi reformtervezet helyessége mellett érvelt. A liberális párti képviselő beszéde alatt Michalache több éles megjegyzést tett, a melyekre Dinu Brătianu reflektált. A parasztpárti vezér és Brătianu között éles szóváltás támadt, amely vihart idézett elő. A Ház minden részén nagy zaj, az elnök többször a csengőhöz nyúl és vissza akarja állítani a rendet, de hasztalanul. Ezután igazolják a nagybányai mandátumot. Adrian Popescu marosvásárhelyi képviselő immunitását felfüggesztették. Az ülés este hét órakor ért véget.

A lakáslnség enyhítése

(Barakkok az Óvár-téren. — Építkezzenek a bankok és vállalatok.)

A téli idő erősen felszínre vetette az Aradon uralkodó súlyos lakásviszonyokat. Ezek megoldására most agilis akciót indított a város vezetősége. A város tanács már korábban elhatározta, hogy az Óvár-téren barakklakásokat építtet. Ezt a határozatot most Georgescu János prefektus is jóváhagyta úgy, hogy most már rövidesen hozzáfognak az építkezéshez. Két barakk épül, amelyekben husz egy szoba konyhás lakás lesz a hajléktalanok részére.

A város vezetősége az összes aradi bankokhoz, részvénytársaságokhoz és nagyobb tőkéjű vállalatokhoz felszólítást küldött, a melyben építkezésre hívja fel a vállalatokat. A törvény arra kötelezi a vállalatokat, hogy öt éven belül székházat, tisztviselőlakást építsenek. Az építkezésre még enged időt a törvény és a város felhívása most televételnél nyújtandó kedvezményekkel kívánja az építkezések gyorsabb megkezdését elősegíteni. A városnak ez az akciója meglehetősen sikerrel bíztat, mert a törvény által engedélyezett időn túl nem halaszthatják a vállalatok az építkezést és a határidő vége felé mindenképpen kedvezmény nélkül is végre kell hajtani az építkezési rendelkezést.

Nem lesz drágább a vasút.

(A szenátus ülése.)

Bucuresti. A szenátus mai ülésén Florescu igazságügyminiszter az ügyvédi kamarák egységesítéséről szóló törvényjavaslatot terjesztette be. Borzea szenátor a fogarasi kisajátítási ügyben érdekelt memorandumát nyújtotta át a szenátusnak. Constantinescu földmívelésügyi miniszter megnyugtatta a szenátort, hogy a kisajátítás a törvény szellemének megfelelően kerül keresztülvitelre. Derussi szenátor a Stere-ügyet tetette szóvá. Constantinescu válasza után Dobrovici a kormányt erősen támadja. Szemére vetette a kormánynak, hogy mellőzi Dobrovicsát. Mihalescu a háboruban elesett özvegyek és árvák névsorának az összeírását követeli. Mosotu közlekedésügyi miniszter bejelentette, hogy nem felel meg a valóságnak a lapokban közölt az a hír, hogy a CFR tartótt emelni fogják. Ezután a gyulafehérvári szenátorválasztás eredményét jóváhagyták. Végül a szamosvölgyi vasutak államosításáról szóló törvényjavaslatot fogadták el. (Rövid.)

Nincs tovább! Megrendszabályozzák a kártyás Budapestet. — Felfüggesztették a síófoki Uri Kaszinót.

(Az *Aradi Közlöny* budapesti tudósítójától). A magyar belügyminiszter szigorú rendeletet adott ki, amellyel lehetetlenné akarja tenni azt a hihetetlen arany kártyajátékot, amely az utóbbi időben valósággal megfertőzte Budapest éjszakai életét.

A rendőrség először a *magánlakások kártyalészkeit* próbálta ki nyomozni, majd váratlanul rajtaütött a *Royalista Klubon*, míg most a belügyminiszter rendelkezése nyomán szegte egy sokat emlegetett játékbarlangnak, *felfüggesztette a síófoki Uri Klubot*, ahol az elmúlt évben valósággal legendás kártyacsatákat vívtak.

A síófoki Uri Klub 1921-ben alakult és rövidesen bakkasztalai köré gyűjtötte a főváros ismert kártyásait. Vagyonsági uszták el az Uri Klubban és mivel a hatóság ezekbe a botrányos dolgokba nem avatkozott bele, a játék egyre jobban elfajult s egyre hihetlenebb méreteket öltött. Természetes volt, hogy míg a játékosok javarésze utolsó fillérét is a bakkasztalon hagyta, addig *naponta közel egymillió koronát volt az ugynevezett pinkajövedelem*, az az adó, amit a játékosok a játék után a klubba befizettek. 1922-ben már a szezon kezdetén megdöbbentő arányokban indult meg a kártyázás. A szezon elején új tulajdonosnak, dr. Ertl Józsefnek kezébe került a fürdő, aki megütközéssel látta, hogy az Uri Klubba olyanok is járnak, akiknek *kenyérkeresetük a kártyajáték*. A fürdővendégek

legnagyobb része már csak a kártyázással tördött, türes volt a vendéglő, a kávéház, míg a kaszinó játékosok körül estétől reggelig tolongtak a játékosok. Megtudta azt is, hogy a pinkát, amely napról-napra közel egymilliót jövedelmezett, egy főszabados az előző fűrdőigazgatóságától az egész szezonra 700.000 koronáért kibérelte.

A nyáron az amúgy is nagy méretű játéka a legdurvábban elfajult. A krupié, akik alkalmazottak, szintén játszottak, sőt sokszor maga a pinkabérlő is játszott. Megtörtént az is, hogy az este megkezdődött játéka még más nap délután két órakor is tartott. Megállapították azt is, hogy valósággal *meglopják a játékosokat*. A pénzbevételek rosszul estek vissza, magasabb pinkapénzeket vontak le és az így szerzett pénzen gyanús társaságok osztozkodtak. Amikor a fürdő új tulajdonosa látta ezt a mindjobban elfajuló botrányos életet, *lezárta a klub helyiségét*, nem engedte meg a további játékot és felszólította a klub igazgatóságát, hogy a pinkabérlővel szakítson meg minden összeköttetést. Az Uri Klub igazgatósága e kivánságnak nem tudott eleget tenni, mire Ertl József a belügyminiszternél megtette *feljelentését és az Uri Klub felfüggesztését kérte*. A feljelentés alapján a belügyminisztérium olyan hihető források nyomára jutott, hogy ezek alapján két nappal *ezelőtt elrendelte a síófoki Uri Klub azonnali*

felfüggesztését és a vizsgálat leg-sürgősebb lefolytatását.

Ez a feljelentés szolgálta az első adatot Budapest éjszakai kártyajátékáról, ebből tudták meg, kik azok, akik *hízmilliókat kerestek pinkabérléteikkel.*

A síófoki Uri Klub ügyében Budapest polgármesterét bízták meg a legszigorúbb vizsgálata lefolytatásával. A polgármester azt az utasítást kapta, hogy ha a síófoki kaszinó körül történt eseményekben bűnügyet lát, vegye igénybe a rendőrséget és így folytassa tovább a vizsgálatot. Budapest polgármesterét azért bízták meg a vizsgálattal, mert kiderült, hogy a síófoki Uri Klub majdnem valamennyi tagja budapesti lakos.

Mint érdekességét megemlíti még, hogy az idén szeptember és október között a két hónapos játékszezon alatt a síófoki Uri Klub pinkabérlője *60 millió koronát keresett.*

Amikor színészek diszleteznek.

(Diszitő-sztrájk a budapesti színházakban.)

Budapest. Vasárnap délelőtt óta a budapesti színházakban óriási izgalom uralkodik a diszletező segéd munkások sztrájkja miatt. A színházak összes technikai alkalmazottai, akik diszletező és felszerelési segéd munkát végeznek, vasárnap délelőtt *vératlanul beszüntették munkájukat*. A munkabeszüntetésnek az az oka, hogy a munkások 30 százalékos béremelési követelését a színház igazgatók nem teljesítették. Az igazgatók azzal érveltek, amikor a követelést elutasították, hogy a munkásoknak január tizedikéig érvényes kollektív szerződésük

van, amely szerint csak akkor lehet béremelésről szó, ha a helyi árak is emelni fogják. Vasárnap azonban amúgy sem voltak előadások és így a diszletezők sztrájkja akkor nem okozhatott zavart. Hétfőn délelőtt azonban a diszletezők nem jelentek meg. Ennek következtében hétfőn este a legnagyobb fejtelenség uralkodott a színházakban, mert diszletező munkás nélkül állott valamennyi színláz és telefon utján autók, kocsikon kellett behozatni az egyes színházakhoz a szabadestés színészeket, színházi könyvelőket, gépirókat, szolgálókat, hogy a műszaki munkások hiányában a színpadokat be tudják diszletezni. Súlyosabbá tette a direktorok helyzetét az, hogy ünnepnap volt, a lapok nem jelentek meg, segéd munkásokat szerezni nem lehetett, úgy, hogy hétfőn éjszaka az igazgatók kényszerültek újra tárgyalást kezdeni a műszaki munkásokkal, hogy legalább a keddi két előadás ünnepnapon végezzék a diszletező munkájukat. Egyes színházakban, mint például a Víg színházban és a Royal Orfeumban vállalták is a diszletezést a sztrájkban álló munkások, mert hajlandóságot láttak az igazgatóságban, hogy követeléseiket teljesíteni fogják, ellenben az Unió részvénytársaság színházainál nem vállalták a diszletezést kedden sem. A színházak igazgatói és főrendezői a diszletezés nehézségei miatt több színházban arra kényszerültek, hogy két felvonást ugyanazon a színen játszsassanak.

Budapest. A színházak fizárták ma a sztrájkoló diszmunkásokat. Az igazgatók szembeszállottak a munkások követeléseivel és ma már a színészek és a főmegesen jelentkező új munkások állják a diszleteket.

A szovjet-urak mulatnak.

(A Cseka vezetőjének teleplező beszéde).

A Moszkvában megjelenő hívtalós *Rabocsaja Pravda* (Munkásigazság) érdekes tudósítást közöl az orosz kommunista párt központi végrehajtó bizottságának legutóbbi üléséről. Ezen az ülésen *Dzersinszky*, a hírhedt Cseka vezetője olyan beszédet mondott, amely a szovjet méltóságait valósággal konsternálta.

— Abban a helyzetben vagyok — szövezt többek között, — hogy a kommunistapárt vezető tagjainak magánéletéről néhány adatot közölhetek. Ez az élet szerintem *el lentében van a forradalmi erkölcs szabályaival*. A politikai osztály, az én parancsomra összegyűjtötte a kommunista vezérek magánéletére vonatkozó adatait és én ezeket most önök elé fogom terjeszteni. Arra kérem önöket, ne szakszámok felbe, még akkor sem, ha jelenlévő elvtársakról lesz szó.

Dzersinszky ezután elmondotta, hogy a kommunista vezérek közül többen olyan *botrányos életet folytatnak, amilyent hajdarta a cári uralom alatt a meggazdagodott parvenik folytattak*. Ez

év július 29-én például Szemavko egészségügyi népbiztos villájában zajos mulatságot rendeztek. Ezen a tivornyán *Szvilanszky*, a forradalmi bizottság tagja, *Szvilgo*, a nafta-bizottság elnöke, *Serebrjakov* népbiztos, *Podolszky* és *Kassior* hadügy megbizottak, *Kamenev*, a vörös hadsereg parancsnoka és végül *Stucska* igazságügyi népbiztos vettek részt. Ez a mulatság *gyalázatos módon folyt le*. Amikor a kötelességüket teljesítő rendőrök felszólították őket, hogy mérsékeljék magukat, *revolvert fogtak rájuk. Két rendőrt meg is sebesítettek*. Elképzelhető, hogy az ilyen skandalum micsoda hatást gyakorol a proletárok tömegére.

De ez még semmi. Vannak magasrangú szovjethivatalnokok, akiknek magánélete közszájon forog. Kamenevről és Battiszkyről, a vörös hadsereg két előkelő parancsnokáról valóságos legendák keringenek. A tékozlásuk közmondásos.

— S honnan szerzik kicsapongásukhoz a pénzt? — kérdezte felháborodva a szónok. — Egyelőre nem tudjuk, de azt is meg fogjuk tudni! *Szvilanszky*, *Podolszky*, *Kassior* és *Krankov* ko-

misszárusok *hárhét szerencselátékosok*. Szvilanszky elvtárs háza valóságos játékbarlang, ahol *egy éjszaka milliárdok cserélnek gazdát*. Honnan kerülnek elő ezek a milliárdok? Erre sem tudunk még most pontosan válaszolni. Kamenev elvtárs, akiről már megemlékeztem, a szibariták életét folytatja. *Két gyönyörű villája van. Az egyik tizenegyszobás, a másik huszszobás*. Ezekbe szállásolta elvidékről érkezett rokonait. *Négy autómobilja van és nagy személyzet áll rendelkezésére*. Állami alkalmazottakkal dolgoztat. A két villa valamennyi lakója államköltségen él, kapnak borokat, koncerteket s más értékes élelmiszereket. Hát tűrhető ilyesmi tovább?

Dzersinszky most egy kis statisztikát terjesztett elő arról, hogy a szovjet urai közül kit hányszor kaptak kicsapongáson. Május 1-e és augusztus 1-e között *Longanovszkyt* háromszor, *Lenskyt* ötször, *Radeket* négyszer, *Sorokin* kilencszer, *Wichinskyt* háromszor és *Winert* kétszer.

— Megtörtént, — folytatja, — hogy a Yar nevű vendéglő előtt a rendőrség feltartóztatott egy autót, amelynek sofförje részeg volt. Kitélt, hogy az autóban Zi-

novjev, *Mecserjakov* és *Szaduu* elvtársak ültek. *Mind a hárman tőkésrészek voltak*. A sajtó erről a botrányról nem emlékezett meg, de remélem, most tudomást vesz róla. Meg kell jegyezni, hogy hiába tussolják el ezeket a hátványosságokat, a nagytömegek pontosan értesülve vannak, hogyan élnek azok, akik magukat kommunista vezéreknek mondják. Azt kívánom tehát, hogy a központi bizottság utasítsa a kicsapongó elvtársakat, folytassanak tisztább és józanabb életet, legyenek méltók a proletáriátus bizalmára. Ha ez minél előbb nem történik meg, ha észre nem térnek, *én tudni fogom velük szemben is kötelességemet teljesíteni*.

Jellemző, hogy a *Rabocsaja Pravda* ehhez a fulmináns beszédhez a következő megjegyzést fűzi:

Ismerjük már ezeket a kifakadásokat és a nyomokban járó eredményeket. Néhány kis csirkefogó megrendszabályoznak, de a nagyobbak tovább garázdálkodnak. Hiszen még most is naponként összegyűlnek a *Neridaj* (Ne sirjál) korcsmában s ott az egyik botrányt a másik után rendezik.

Debrecen katolikusai.

(Törvényt kérnek a vallás védelmére).

Debrecen város katolikus társadalmi egyesületei a minap Löblovics Loránt József debreceni újságíró ismeretes konferenciájával kapcsolatban együttes ülést tartottak s azon határozatot hoztak, melyet Szentkirályi Tivadár elnök és Arnoczky József jegyző aláírásával ellátva minden katolikus társadalmi egyesületnek megküldöttek. A határozat megállapítja, hogy Löblovics Loránt József a debreceni kereskedelmi utazók által rendezett hangversenyen való konferálás közben minden katolikus hitét és a magyar történelmi hagyományokat legmélyebben sértő durva szavakkal gyalázta a Boldogságos Szűz Mária, Magyarország Nagyszűzét. A Katolikus egyesületek ezt megbotránkoztatással utasítják vissza és feliratban kérik Magyarországi Kormányzókat, a Kormányt és a nemzetgyűlést, hogy amennyiben a jelenleg érvényben levő büntetőtörvény ilyen esetekre enyhe büntetést tartalmaz, a törvényt által gondoskodják a katolikus hit védelméről, hogy az ilyen és ehhez hasonló valósággyalázások a jövőben meg ne ismétlődhessenek, illetve, hogy azok a legszigorúbban megtorolhatók legyenek.

A jegyzők segélye.

(A megye kiutalta az összegeket).

Az állami tisztviselők részére megszavazott hatszázhatvan millió államsegélyben csak az állami tisztviselők részesültek, a többi köztisztviselőkre, a községi és vármegyei hivatalnokokra ez a törvény nem vonatkozott. Csak később történt gondoskodás a városi és megyei tisztviselők segélyezéséről. Ezek kívül esvén az országgyűlés által az állami tisztviselők segélyezésére megszavazott összegből, a város illetőleg a megye terhére részesítendő ugyanolyan méretű segélyben, mint azt az állami tisztviselők részére megszabták. A vármegyei tisztviselők már korábban megkapták drágasági pótlék címén segélyeiket. A községi jegyzők azonban mindeddig nem kapták meg fizetési pótlékaikat, bár a segélyezési rendelet rájuk is vonatkozott. Aradvármegyében a tisztviselők fizetése és a pótlékok kiutalása mindig pontossággal történt és ezért a jegyzők körében aggodalmat keltett a késedelem. Ugy tűnt fel, hogy a késedelem az okozza, hogy a jegyzői kar nem részesül a segélyekben. Az Aradi Közlöny munkatársa ma érdeklődött a jegyzők segélyezési ügyében Boneu Vazul vármegyei főjegyzőnél, aki a következőket mondotta:

— A jegyzők segélyének kiutalása azért késett, mert december elsejével új fizetési megállapítás készült a jegyzők részére. A ter-

mészetbeni járulékok értékét átrvideáltuk és a jegyzői fizetések jóváhagyása csak most érkezett vissza a belügyminiszteriumból. Ennek alapján már meg is történt a jegyzői segélyek kiszámítása és éppen ma történt meg a kiutalás. A jegyzők és aljegyzők évi

A magyar egység legyen az eszménykép

(Jogok kiküzdése lojális uton. — A Magyar Párt alakuló ülése.)

Cluj (Kolozsvár.) Ma délelőtt tíz órakor kezdődött az ipartársulat nagytermében a Magyar Párt alakuló ülése, amelyen az ország minden részéből megjelentek a kiküldöttek. Kecskeméthy István, mint a magyar néppárt elnöke nyitotta meg az ülést és rövid beszédében visszaillesztést vetett a magyar történelmi múltra és a magyarság sorsának fejlődésére az imperium átvétele óta. Ezután átadta a szót dr. Grandpierre Emilnek, aki a magyar nemzeti párt nevében beszélt és hangsúlyozta, hogy minden erdélyi magyarnak az egység legyen az eszményképe, ennek az egységnek a szolgálatában egybe kell, hogy oldjanak az összes magyar pártok.

Dr. Áttuch István marosvásári helyi delegátus az összejövetel céljairól, az egységesség szükségességéről beszélt. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a magyar egységesség tömör, erős sziklafalat fog alkotni. A magyarság vezetői számadással tartoznak egyrészt a világszellemnek, amely létrehozta a gyulafehérvári határozatot, másrészt a magyarságnak, amelynek bizonyítania kell, hogy fogát lojális uton minden erővel ki fogja küzdeni. Kiterjeszkedett az új párt egyes részletekérdéseire. A magyarságnak szüksége van népiskolákra és azok szabad fejlődésének biztosítására. Az egységes magyar párt ra három feladat hárul. Az összeköttetést fenntartja a magyar

Rózsa S. Lajos meghalt.

(A magyar színészet gyászja.)

Budapest. Rózsa S. Lajos, a budapesti Operaház volt tagja, aki Északamerikába vándorolt ki, karácsony másodnapján Detroitban meghalt. Rózsa büszkesége volt a magyar énekművészetnek: szép, meleg baritonja és énektudása Takáts Mihály és Ney Dávid méltó utódjává tették. A konvümbukása után a budapesti Operában a Lohengrin egyik előadásán az ébredők tüntetést rendeztek ellene, amely botránnyá fajult. Rózsa, akit a támadás méltatlanul ért, szinpadit csákóját ledobta a fejről és azt kérdezte, hogy ezzel honorálják azt, hogy a háboru folyamán több mint százszor énekelte ingyen magyar jótékony célra. A botránny miatt azután megvált a magyar operaháztól és Newyorkba ment ki. Ott eleinte hangversenyeken énekelte, majd a Metropolitan Opera szerzőrtette horribilis fizetéssel. Amerikában jelentős sikerei voltak, de Rózsa nem érezte magát még sem jól odakünn, mert hazavágyakozott Magyarországra, amit ismerősei előtt gyakran hangoztatott is. Rózsa S. Lajost az aradi közönség is ismeri, a háboru alatt egy színházi előadás keretében Aradon is hangver-

2400 lei drágasági pótlékokat kapnak, tehát havonta kétszáz leit. Ezenkívül megkapták a prima de scumpate pótléket, ami a drágasági pótlék másfélszeresét teszi ki. A gyermekek után a jegyzők is ugyanazt a pótlékokat kapják, mint az állami tisztviselők.

néppel. Közvetítő kapcsolatot teremt a magyar nép és a kormány között és megfelelő összhangot teremt a magyar népek az állammal szemben való kötelezettségeik teljesítésére.

Ezután külföldiség ment Jósika Samu báróért, akit lelkes éljenzéssel fogadtak, amikor a terembe belépett. Grandpierre Emil üdvözölte a Magyar Szövetség volt elnökét és hangsúlyozta, hogy a magyarság mindig támogatni fogja Jósika politikáját.

Jósika báró meghatottan mondott köszönetet és kijelentette, hogy mindig szem előtt tartotta az erdélyi magyar nép speciális helyzetét és mindenkor a magyarság javáért küzdött. Nem engedték meg, hogy a Magyar Szövetség működjen, ezért elhatároztuk, hogy megalakítjuk ezt az új pártot. A célok azonban a régiéknél maradnak, csak a forma változott. Váradi Aurél dr. a párt programját terjesztette a gyűlés elé, majd Ugron Zoltán beszélt.

Sándor József képviselő beszámolót mondott a parlamentben eddig folytatott tevékenységéről. Ismerte a közte és Kiss Géza dr. között keletkezett vitát. Javasolta, hogy a párt mondja ki ezen a gyűlésen, hogy a magyarság ezután csupán a párt emberei beszélhetnek, hogy az erdélyi magyarságot csupán a Magyar Párt hoz tartozó elemek képviselhetik nem pedig olyan renegátok, mint Kiss Géza.

senyezett. Rózsa különben a legelső magyar énekesek közé tartozik, aki grammofonba énekelte. Ezelőtt husz esztendővel a párisi Odeon-Record grammofonlemezgyár is szerződtette magyar nőtáknak grammofonba való éneklésére. Halálával a magyar művészetet és kulturát jelentős veszteség érte. Rózsa Lajos családja még nem kapott értesítést a halálesetről. A művész, aki mindössze 43 éves volt, régóta vesebajban szenved.

Spekulálnak a lejfel.

Ujjászervezik a bucaresti tőzsdét.

Bucuresti. Oromolu a Banca Nationala kormányzója hosszabb tárgyalást folytatott Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel arról, hogy mit kellene tenni a leu spekuláció megszüntetése érdekében. A nemzeti bank Cioranu Kornél igazgatót bízta meg, hogy vizsgálatot tartson a leuval való spekuláció ügyében. Cioranu most terjesztette be jelentését az általa megejtett vizsgálatról. E szerint néhány román és idegen bank spekulál Párisban a leuval és ezek befolyásolják a leu árfolyamát a maguk érdekének megfelelően. E megállapítás alapján a Banca Nationala és a kormány elhatároz-

ták, hogy átszervezik a bucaresti borszt, hogy ez által el lehessen érni a leu reális értékét.

Aki nem siet meghalni.

(Enver pasa megverte a vörösöket.)

Az egyszeri török ember, talán nem is volt török, hanem színtelen tisztalant nem evő, súlyos betegesen fektűt. A rokonok, jóbarátok, és egyéb örökségvárók — mint már ilyenkor szokás — összegyűlekeztek ágya körül és hangos zokogással siratták el a még élő, aki a falfelé fordulva fektűt. Hallja a jajszékelést a beteg, szembe fordul velük és megszólal:

— Meghalni meghalok. De siettetni nem engedem magam.

A jelen esetben Enver pasáról Törökország újáteremtőjéről van szó. A derék török vezér Ázsiába menekült, ahol a mohamedán államokban elkezdett harcolni folytatott az orosz vörös csapatokkal. Egy alkalommal a moszkvai hazugság-gvár világgá röpléte a hírt, hogy Enver pasa egy ütközet alkalmával elesett. Sőt akadt olyan szemtanú is, aki pontosan leírta hányszor és hol sebesült meg Enver. A halálhír eljutott Enverhez is, aki egyik barátja útján megcáfolta kijelentvén, hogy a körülményekhez képest jól érzi magát. Nemsokára ismét szárnyra kelt a szovjet-erő török vezér halálának híre. Ezt most egy párisi távirat csattanósan cáfolja meg. Azt jelentik ugyanis Párisból, hogy a turkesztáni köztársaság elnökének, Enver pasának sikerült Bokhara és Kiva kánságok és Turkesztán nagy részét a vörös csapatoktól megtisztítani. Enver pasa is elmondhatja az egyszeri török, eset leg nem is mohamedán után, hogy „Meghalni meghalok, de siettetni nem engedem magam. Előbb azonban néhányszor még megverem az orosz vörösöket.”

Sport.**Magyar footballisták külföldön.**

Budapest. A budapesti MTK karácsony első napján először a spanyolországi Barcelonában mérkőzött a Barcelona futball klubbal és akkor eldöntetlenül mérkőztek. 0:0 volt az első mérkőzés eredménye. A spanyol futballcsapat karácsony másodnapjára revansmérkőzésre hívta ki a magyar csapatot. A revansot 30 ezer főnyi rekordközönség előtt tartották meg és ezúttal is eldöntetlenül 0:0 arányban végeztek. A spanyol közönség melegen ünnepelte a magyar csapat játékosait. Egy másik magyar csapat, a budapesti Török és Noviban játszott egy kombinált olasz csapattal, amelyet Novi és Alessandra legjobb játékosából állítottak össze. Az olaszok durva játéka miatt a Török és az első félidőben abba akarta hagyni a mérkőzést. A magyar játékosok csak kérésre maradtak fenn a pályán. Az első félidő 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. A második félidőben a Török és került fölénybe és végül 3:1 arányban győzött az olaszok felett. — A Török és másnap Turinban a Karoly Jenő magyar trener által trenirozott Juventus ellen mérkőzött. Ez az olasz csapat igen erős ellenfélnek bizonyult. A török és 4:3 arányban győzte le ezt a csapatot. A magyar bajnokságot,

az UTE olaszországi turáján karácsony első napján Paduában játszott a Padova FC-vel. A magyar csapat kényelmetlen ut után rendkívül fáradtan érkezett meg és ez volt az oka annak, hogy a paduai futballisták 2:1 arányban győztek felette. A magyar bajnok csapat sokkal előnyösebb körülmények után másnap Rómában játszott a római válogatott csapattal és azt 4:1 arányban (félidő 2:1) legyőzte.

Hogy áll a leu?

December 28-án fizettek 100 lelet:

Párisban 8 frankot
Zürichben 3.10 frankot
Budapestben 1450 koronát
Newyorkban 60 centet
Belgrádban 55.— dinárt
Berlinben 4300 márkát
Bécsben 39000 koronát
Brüsszelben 8.95 frankot
Londonban 1 font 815 lelet.

ARADI MIZÉRIAK.

Kemény cigaretta, üres cigaretta.

Ez az ügy, amely itt következik, nemcsak az én magánügyem, hanem igen sok emberé, és azért kívánja meg a nagy nyilvánosságot. De különösen azért, mert hát ha ez a panasz, a szegény, szenvedő és szenvedélyes cigarettázók panaszja, valahol meghallgatásra talál. Nem tudom, kinek címezem, a pénzügyminiszternek, vagy inkább az aradi pénzügyigazgató urnak, vagy talán valamelyik dohánygyár igazgatójának? Megvan! Annak a dohánygyárban dolgozó kisasszonynak szól a panaszom, aki a cigarettákat készíti. Ime:

Tisztelt kisasszony! Nem tudom, hogy más városban milyen a helyzet. De itt Aradon kétféle cigarettát lehet kapni: Az egyik olyan kemény, hogy nem a mi gyenge, a sok rossz dohánytól elnyújt tudónk, de még egy gőzszívógép sem tudna levegőt keresztül szivattyuzni rajta. Tessék egy kicsit megnyomkodni, — mondja ön kedves kisasszony, — hogy megpuhuljon. Azt is megpróbáltam és próbáltuk mindnyájan, de a cigaretta nem szelel, mert dohányporral van megtöltve.

A másik olyan puha, hogy ön is undorral fordulna el tőle. Egy pár szem dohány van benne és a mikor az ember a szájához veszi, már az is kihullott belőle. Ha tovább is így dolgozik drága nő, mi leszünk a dohányzásról. És mi lesz akkor? Miből fog ön élni? Nem gondolja, hogy saját érdekében is ezen változtatni kellene? Töltse meg becsületesen azokat a drága cigarettákat, de ne porral, mert akkor nem szelel. Ne sajnálja azt a dohányt, hisz nem az öné. Egy szenvedő és szenvedélyes cigarettázó.

Ujból a város ad illetőséget.

(A miniszter megváltoztatta rendeletét. Nem minden kérvény küldendő Bucarestbe.)

Annak idején élénk feltűnést keltett Aradon a belügyminiszternek az a rendelete, amely kimondta, hogy a város vezetőségének csak a belügyminisztérium jóváhagyásával van joga illetőséget kiadni. Ez a rendelet különösen azokat az aradi polgárokat érintette kellemetlenül, akiknek valami fontos ügyben sürgősen szüksége volt illetőségi bizonyítványra és a rendelet következtében hónapokig kellett várni a belügyminiszter jóváhagyására. A város vezetőségéhez százszámra érkeztek illetőség iránti kérelmek olyan aradi lakosoktól, akik ebben a városban születtek, vagy tíz-husz esztendeje laknak Aradon, tehát törvény szerint automatikusan elnyerték az illetőséget. Azonban a város az ilyeneknek sem adhatta ki a belügyminiszter jóváhagyása nélkül az illetőségi bizonyítványt. Nemcsak Arad, hanem Erdély minden városa állást foglalt a város és a polgárok jogait sértő rendelet ellen. Arad város vezetősége utalozással együtt számos olyan aradi polgár illetőségi kérvényét küldötte fel a belügyminiszterhez, kik

Bécsi levél.

Az ipar és kereskedelem élethalál-harca.

Ausztria mai helyzetét, amely furcsa állomás a tönkrement és a gyógyulás között, az egyik leg-híresebb és legnagyobb tekintélyű bécsi közgazdász kérésünkre a következőkben világította meg:

— Ausztria gazdasági krízisének megvan a maga jellegzetes különlegessége. A gazdasági tevékenység a gazdaság összes ágában összezsugorodik. Az ipar, elvesztvén megbízásait, kénytelen a munkásokat elbocsátani és az üzemeiket korlátozni. A válság első áldozata a legtagabb értelemben vett luxusipar. Mióta Bécs a kontinensnek nem a legolcsóbb, hanem a legdrágább nagyvárosa, az óta az idegenek elhagyták. Kiderült, hogy Bécs természeti és művészi bái nem elegendők ahhoz, hogy az idegenek áradatát tartósan magukhoz bilincseljék. Tekintélyes anyagi vonzóerőre volt szükség, hogy Bécsben létrejöjjön az idegeneknek az a konjunktúrája, amelyet tavaly existenciájának alapjául tekintettünk. A hotelek és a penziók, amelyek évek óta zsúfolva voltak, egyre üresebbé lesznek, de apparátusukat továbbra is megterheli az az óriási költség, amelyet csak a legnagyobb kereslet fedezhet csupán. A kávéházak és a vendéglők üresek, sok mulatóhely csak a hét két utolsó napján tart nyitva, a divatárkereskedések, az ékszerészek és a műkereskedések napokon át egyetlenegy vevőt sem látnak. Ha

éveken keresztül való itt lakásuk által jogosultak az illetőségre.

A belügyminisztériumtól ma érkeztek meg a felterjesztett kérvények jóváhagyva és az előterjesztésre is megjött a válasz, amely szerint a belügyminiszter a mai naptól kezdve felfüggeszti az előbbi rendeletét és vissza adja a városnak azt a jogát, hogy saját belátása szerint adhat illetőséget azoknak a polgároknak, akik arra jogosultak. A rendelet kimondja, hogy csak azokat a kérvényeket kell továbbra is felterjeszteni, amelyek a benyújtói még törvény szerint nem nyerték el az aradi illetőséget. E szerint a városnak jogában van minden olyan polgárnak azonnal illetőségi bizonyítványt adni, aki négy év óta állandóan Aradon tartózkodik. A belügyminiszternek ezt a ma Aradra érkezett rendeletét a város vezetősége a legnagyobb megnyugvással vette tudomásul és bizonyára az érdekelt aradi polgárokat is örömdetesen fogja érinteni. A ma délben tartott tanácsülésen már a rendelet szerint intézték el az illetőség iránti kérvényeket.

ez csak néhány hónapig így tart, Bécs város képe alaposan megváltozik.

— Az alkalmazottaknak tömegesen mondanak fel, de az üzletek fentartása ezzel nem válik lehetővé. A raktárak tele vannak áruval, amelyet a kereskedők hitelre vettek, az osztrák koronaért pedig évi 50—100 százalékos kamatot kell fizetni. Ezt könnyen lehet fizetni, amíg a pénz elértéktelenedése az áruk eladásánál 200—300 százalékos nyereséget biztosított: most, hogy a korona stabilizálódott, a nyereségi eshetőségek csökkentek és ehhez járul még az is, hogy a korábbi időkben elért nyereségeket a kereskedőcégek a pénz elértéktelenedése folytán fel emésztették.

— Mi a szerepe a válságban a tőzsdének?

— Az elmúlt években az élet élvezeteire való pénzt a tőzsde szállította. A tőzsdejáték: a részvények és valuták nyereségei alakultak át prémé és pezsgővé, se lyemhárnyává és parfümmé. Ez a pénzforrás most eldugult. A válság a bankipart érinti a legsúlyosabban. A forgalom csökkent és a bankok túlságosan nagy számban súlyosan nehezedik a gazdasági életre. A bank gépezete óriási költségeket emészt fel, a költségeket a bank áthárítja a feleire, az áthárítás megfojtja az üzleteket. Nem lehet tagadni, hogy ezért jórészt az adótörvényeket terheli a felelőség. A kormány kimeríthetetlen adóforrást nézte a bankot és a börtönt és ezzel agyonütötte a bankot is, a börtönt is. A valutaforgal-

mi adó következtében a bécsi devizakereskedelem teljesen megszűnt, a rendkívül magas érték-papir-forgalmi adók pedig távol tartják a külföldi megbízókat, sőt még a belföldi tőzsdét is arra készítetik, hogy tőkét külföldön értékesítse. A bankok krízise azonban enélkül is elérkezett volna.

— Nem gondolja, hogy az osztrák lakosság a valuta stabilizálódása révén pótolni tudja azt a veszteséget, amit az osztrák iparnak az idegenek elmaradása jelent?

— Mindenütt a világon az ország fővárosa és annak luxusipara a hazai fogyasztásra számít. A hazai vagyon az, amely a keresletet teszi és amelyet a külföldi vagyon csak kiegészít. Páris francia vagyontól él és sohasem jutna eszébe, hogy észak vagy délamerikai turistákból élhetne. London elsősorban az angol ipartermékek lerakódó helye és annak a vagyonnak a találkozója, amely a belföldről és a külföldről az angol bankoknál befolyik. Bécsben azonban minderről szó sem lehet. Ha az inflációs nyereségek megszűnnek, akkor a hazai közgazdasági jövedelmek távolról sem elegendők ahhoz, hogy eltartsák a banküzletet, a luxusipart és a mulatóhelyek óriási föltséget. Az ipar válságát Ausztriában a korona alig néhány hét óta tartó stabilizálása okozta. Iparágak, amelyek nyersanyagukat a belföldről szerzik, üzemiük teljes megszüntetésének a lehetőségével számítanak. Az erőteljes belföldi piac megbízható alapja Ausztriában hiányzik. Európának egyetlenegy ipari államában sem olyan kedvezőtlen a viszony a belföldi szükséglet és az export között, mint most Ausztriában. Ausztria iparának óriási része luxusipar. Erre pedig mincsem világereslet, hanem csak egyes, nagy kinnal megszerzett megbízások vannak.

Mulatságok.

— A Szilveszter-est próbája. Az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület szilveszteri felvonulásának első próbáját ma délután tartották meg a Fehér Kereszt nagytermében. Már a mai próba is eléggé teljes képet nyújtott arról, hogy a közönségnek milyen pompás szórakozásban lesz része. Művészi táncok, énekszámok és szavaltatok tartják a műsort, amelynek valószínűleg egyik fődekkessége Szendrey Mihály konferálása lesz.

— AMTE-bál január 13-án a Fehér Kereszt nagytermében.

— Felkérjük azon t. vidéki előfizetőinket, akik lapelőfizetést háraltak meg nem egyenlítették ki, avagy előfizetésük lejárt és azt nem újították meg, sziveskedjenek az összeget haladéktalanul az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala címére beküldeni, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk lapunk kiadását beszüntetni és követelésünket, — mely tetemes költséggel jár — per útján behajtani

HIREK.

Revolvers hajsza

Háztetőkhöz egy tolvaj után.

Berlin. Karácsony első ünnepé nek estéjén Berlin belvárosában egy ház lakóit segítségkérés riasztották. A Karácsonyfa mellől. Az egyik lakásban tolvaj járt s mikor üldözöbe vették, a háztetőre menekült. A rendőrök fényszórók segítségével fölfedezték a tolvajt egy kémény mögé bujva s utána mentek a ház tetőzetére, de az üldözött átmászott egy másik ház fedelére, közben pedig lövöldözött a rendőrökre. Egy rendőrtisztviselő jól célzott lövéssel eltalálta a tolvajt, aki hol tan bukott le az utca fövezetére.

— A királyné az iparosokért. Bucuresti. A pénzügyminiszter új adótörvényjavaslatot készített, mely, hirszerint, súlyos terheket ró az iparosokra és különösen a lendületnek indult házi iparra. A panaszok a királyné elé is eljutottak. Mária királyné magához kérte a pénzügyi és ipartügyi minisztereket és felvilágosítást kért a törvényről, mert, mint mondotta, nem akarja, hogy az az ipar, mely az országnak hírnevet szerzett, az új adótörvény miatt legkevésbé is megbénuljon.

— Tárgyalások a pénzügyminiszter párisi utjáról. Bucuresti. Ormulu, a Banca Nationala kormányzója és Cioranu, a Banca Nationala igazgatója ma Bratianu Vintila pénzügyminiszterrel hosszabb tárgyalásokat folytattak. A pénzügyminiszter párisi utjáról tárgyaltak. (Rador.)

— A kormány az antiszemita ellen. Bucuresti. A belügyminiszter ma az összes regátbeli prefektusokat magához hívta. A közös értekezletnek csak egy tárgya lesz: az antiszemita mozgalmak megállítására irányuló intézkedések meghatározása. Az erdélyi prefektusokat a belügyminiszter szintén meg fogja hallgatni és néhány nap múlva sürgönyileg Bucurestibe rendeli az ország többi prefektusait is. (Rador.)

— Az exkirály anyja Zitánál. Madrid. Mária Józsefa főhercegnő, néhai Károly exkirály édesanyja Lequeitioba érkezett Zita özvegy exkirályné és gyermekeinek meglátogatására és az ő társaságukban töltötte az ünnepeket.

— Izvolszki emlékiratai. Berlin. A Berliner Tageblatt ma közli Izvolszki volt párisi orosz nagykövét memoárjait. Legelőször azt a jegyzéket közli, amely 1914. szeptember 30-án kelt s amelyet Izvolszki az akkori orosz külügyminiszterhez, Sasanowhoz intézett. Ebből kiderül, hogy már a világháború legelején el volt határozva a monarchia feldarabolása és a nagy szláv birodalom megteremtése, mint Franciaország legfőbb háborús célja.

— Mussolini nem tud lakást kapni Rómában. A lakásínség Rómában is olyan nagy, hogy — mint onnan jelentik — maga Mussolini miniszterelnök sem tud lakáshoz jutni. Mussolini most a Grand Hotelben lakik. A Palazzo Veneziaában akarnak helyet szerezni neki abban a lakásban, melyet annak idején az osztrák-magyar monarchia vatikáni követe látott

Egyesült orosz államok.

— A szovjet egyesíti a kisebb köztársaságokat. —

Nagy orosz felkészülődések hírt hozza egy londoni távirat. — Moszkvából jelentik, hogy az orosz szovjet-köztársaság gazdasági és katonai megerősödés céljából mindazokat az öt környező államokat, amelyek szintén a szovjetrendszer alapján állanak egységes államszövetségbe vonja össze, amelynek a vezető állama természetesen az orosz szovjet-köztársaság lenne. Az egyesülés címe Egyesült orosz államok. A szovjet elhatározása az, hogy rövidesen értekezletre hívja össze Ukrajnát, Georgiát és a többi kisebb föderációs köztársaságot, amelyek Szovjetország környékén vannak. Ezen az értekezleten fogják aztán kimondani vég

— Seypei mégis elmegy Budapestre. Bécs. Seypel kancellár Grácban nyilatkozni fog budapesti újáról. Azokkal a híresztelésekkel szemben, hogy a prágai kormány befolyására a kancellár feladta volna budapesti útjának tervét, jól értesült osztrák helyről kijelentették, hogy a kancellár feltétlenül elmegy Budapestre. Január másodika nem volt a kancellár utazásának végleges, hanem csak valószínű terminusa. A kancellár január másodika és harmadika között fog Budapestre érkezni.

— A város mozdonyvásárlása. Arad város műszaki bizottsága ma délután négy órakor ülést tartott, a melyen Zádor Imre gépüzemigazgató beszámolt a hatmillió kölcsönből eddig beszerezett és a beszerzendő szükséges gépekről és mozdonyokról. Bejelentette, hogy több ajánlat érkezett különféle típusu mozdonyokra, amelyekkel a villamos vasut felépítéséig a helyi személy- és teherforgalmat lebonyolítják. A műszaki bizottság elhatározta, hogy szűkebb körű szakbizottságot alakít, amely a benyújtott ajánlatokat felülvizsgálja és a legelőnyösebb ajánlatot javaslatával együtt előterjeszti a városi tanácsnak. A szakbizottság tagjai a következők: Trimbicianu Traján iparfelügyelő, Heinrich Gyula Acsev. főfelügyelő, Ketterer Károly, az Astra-gyár igazgatója és Szathmáry János Acsev. igazgató.

— Repülők katasztrófája. Newyork. A Langley Field közelében két katonai repülőgép összeütközött. Mind a kettő megsemmisült. A gépekben ült hat utas közül öt korom-má égett, a hatodik kiugrott a gépből és összezsuzta magát.

— Elkobozták a volt szultán vagyonát. Bécs. A Morgennek jelentik Konstantinápolyból, hogy az angorai kormány rendelkezése a trónfosztott dinasztia egész vagyonát elkobozták az állam javára.

— Eljegyzések. Horváth János táblabíró és neje Zubor Blanka leányát, Blankát eljegyezte Dörner János gyáros és neje csépai Faragó Ilona fia, ifj. Dörner János.

Verebélyi Marzsó Ilonát, verebélyi Marzsó Iván ny. Máv. főfelügyelő és neje szentmiklósi és óvári báró Pongráz Matild leányát eljegyezte Liebhardt Károly magánhivatalnok.

Hannauer Bözsike (Arad) és Balogh Lajos (Petrozsény) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

legesen az egyesülést, amely már csak formai bejelentés lesz, mert az államok megállapodása már megtörtént. A határozat kimondásakor Trockij az egyesüléssel járó katonai előnyöket, más népbiztosok pedig a gazdasági és ipari előnyöket fogják kiemelni beszédeikben. Bizonyos, hogy az egyesülés erősíti az orosz szovjetet és ez a tény óvatosságra inti az új államszövetséget környező államokat. Az új szövetség főleg a szovjet katonai megerősödését hozza magával és valószínűnek látszik, hogy a szovjetnek ez is volt a célja ezzel, mert ez is külpolitikai súlyát növeli, amelyre a szovjetnek nagyon szüksége van.

— Meghalt Károlyi rendőrfőkapitánya. Budapest. Szentkirályi Béla volt címzetes főkapitány, aki a Károlyi-forradalom idején Budapest főkapitányhelyettese volt, ma meghalt. Szentkirályit a kommun bukása után a hatalomra került ellenforradalmi kormány felfüggesztette állásától és azóta a legnagyobb nyomorúságban élt. A műgyűjtők előtt szelvényben ismert csodásan szép munkájú, értékes cigarettatárcáját is kénytelen volt eladni, hogy ne legyen az éhhalál áldozata.

— Kényelmes és modernül berendezett fésülő és manicúrterem áll rendelkezésére Székelynél, Bohuspalotában.

— Nincs megegyezés a zsilvölgyi bányamunkásokkal. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a zsilvölgyi bányamunkások új kollektív szerződés megkötését kérték a bányagazgatóságoktól. Az igazgatók egy értekezlet alapján úgy határoztak, hogy a munkaügyi miniszterium döntése után fogják megkötni az új kollektív szerződéseket. A munkaügyi miniszterium távirati értesítésére. Popescu aradi munkafelügyelő kiutazott a Zsilvölgybe a tárgyalások lefolytatása végett. Hosszas tárgyalások után néhány pontra nézve megegyeztek, míg egyes pontok körül differenciák merültek fel. A munkafelügyelő rövid ittartózkodás után Bucurestibe utazott, hogy a munkaügyi miniszteriumnál referáljon a bányászokkal való tárgyalásairól. A felvett jegyzőkönyvet és a többi iratokat természetesen bemutatja és így valószínű, hogy hamarosan megegyezés jön létre a bányamunkások és az igazgatóságok között. Az aradi munkafelügyelőségi tárgyalásokat Popescu távolléte alatt Miculescu G. Constantin inspektor vezeti.

— Szőnyegporolást és lakásablaktisztítást vállal Lovas lakástisztító Str. Oituz (Illés-u.) 30a.

— Ellopott hentesáru. Tabakovits Emil aradi építész feljelentést tett a rendőrségen, hogy husfűstőlőjéből harminckét pár kolbászt 1500 lei értékben elloptak. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Dr. Demian Aurél kinevezése. A népjóléti miniszterium a közegészségügyi szolgálat decentralizálásával kapcsolatban Aradot a tizedik egészségügyi kerület székhelyéül jelölte ki. A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy az aradi körzet élére királyi dekrétummal dr. Demian Aurélt, az aradmegyei közkórház igazgató-főorvosát nevezték ki.

— Nagypó imádkozik. Ma délután gyászmise volt a minoriták templomában. Nagypó az oltár előtt térdelt és hosszú sorban mondta az ámeneket. Azt is mondta, hogy: „Ugy legyen!” Körül a padokban a téli templom hűs illatában elszórva néhány fejkendő öreg néreke imádkozott, amíg Nagypó arcáról csorogtak a könnyek. A mennyeországból, ahol most ujesztendőre készülődnek az angyalok, egy kistia mosolygott le Nagypóra. A nemrég elröppent Nachtnébel Gyuszika: a Nagypó-jára: Csiky Károlyra. A kilenc éves halott a hetvenöt éves előre. Gyuszika emlékére szállt az ég felé ez a gyászmise, de Gyuszika mosolygott. Azt sugta: „Találkozunk.” Biztosan erre mondta a Nagypó: „Ámen, ugy legyen!”

— Milliós alapítvány. Bucuresti. Vasiliu C. N. prahovai nagybirtokos a napokban nyújtotta be Anghelescu közoktatásügyi miniszternek azt a levelét, mellyel tizenkét millió leit adományoz egy Bucurestiben felállítandó internátus alapja javára, melyben szegény falusi tanulók nyerjenek lakást és ellátást.

— Az Arader Zeitungot kitiltották Magyarországból. Budapestről kapjuk a távirati jelentést, hogy az Arader Zeitungot kitiltották Magyarországról. Hogy a kitiltásnak mi az oka, arról nem tesz említést a jelentés.

— A budapesti sakkverseny. Budapest. A sakkmeister-verseny hetedik napján feltűnést keltett Vajda dr. nak, a londoni minorverseny győztesének lemaradása. Teljesen indisponáltan játszott Krivoss ellen és rövid küzdelem után elvesztette a játszmát. Havasi nyert Balogh ellen. A mesterverseny mai állása a következő: Steiner 3 és fél, Havasi és Balogh 3 és fél, Merényi 3, Krivoss és Steiner 3—3, Schweiger 2 és fél, Vzida 2, Négyessy 1, Fluss 1. A mesterképző versenyen továbbra is Steiner vezet négy nyert egységgel.

— Ne vegyen most új cipőket, anélkül, hogy azokra egyuttal Berson kaucuk talpat és Berson kaucuk sarkot ne tetetne. Ruganyosság, tartósság és nedvesség elleni védelem képezik a Berson kaucuk talp és Berson kaucuk-sarkak előnyeit. A puha, kellemes járás megvéd fáradtság ellen és idegét kíméli.

— Nátha és torokfájás ellen Kaiser-Borax-szal elkészített torokviz a legjobb.

— Hibaigazítás. A baia de crisi műkedvelői előadásról szóló mai beszámolómból technikai ok folytán maradt ki Hofbauer István neve, aki a jó előadásnak egyik erőssége volt.

— Felolvasás Petőfiről Párisban. Strowszki Fortunátus, a francia irodalom tanára a Sorbonneon készségének adott kifejezést, hogy a párisi Petőfi-ünnepély alkalmával felolvasást tart Petőfi életéről és műveiről. Strowszki tanárt az is indította előadásának megtartására, hogy atyja, mint lengyel tiszt a magyarokkal harcolt a szabadságharcban Bem hadseregében. A szabadságharc leverése után hálálra itélték, mire Franciaországba menekült, ahol végleg letelepedett és francia állampolgárságot is kapott.

— Bomba — tiltakozás az olasz fascizmus ellen. Lisszabon. Az olasz konzulátus kapuja előtt bomba robbant fel, amely azonban csak csekély anyagi kárt okozott. Megtaláltak egy levelet, amelynek tartalmából következtethető, hogy a merényletet kifejezésül akarták adni a fascizmus elítélésének.

— Milliódos valutaperek. Bécs. A háború második évében egy bécsi tőkes megbizta a Wiener Bankveint, hogy vegyen számára 500,000 dollárt. A 2,800,000 koronát kitevő vételárát lefizette azzal, hogy a dollárok értékét a háború végén fogja fölvenni a banktól. Az akkor vásárolt dollárok mai értéke 36 millió osztrák korona és a bank megtagadta a kifizetést. A megbízó pert indított a bank ellen, amelyben legközelebb tárgyalás lesz. Pénzügyi körökben nagyon érdeklődnek e per kimeneteléről, mert jóformán mind a bankok hasonló tranzakciókat bonyolítottak le s a bíróság döntését a többi esetben is figyelembe veszik majd.

— Kézrekerült notórius betörő. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi államrendőrség egy notórius tolvajt és betörőt tartóztatott le Domszky Béla személyében, aki legutóbb Fertig József henteshez tört be és onnan nagymennyiségű szalonát vitt el. A betörésben társa volt Muszka Péter hentessegéd, aki azonban megszökött és csak most került kézre. A rendőrség ma átkísérte a törvényszék vizsgálóbírájához Muszkát, aki nemcsak ezt a tettét, hanem azt is beismerte, hogy egy régebben elkövetett betörésből származó árukat mint orgazda értékesített. A vizsgálóbíró Muszkát letartóztatta és az ügyészség fogházába kísérte.

— Ahová kétszer egymásután törnek be. Néhány nappal ezelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy Sorger Henrik siriai (világosi) szabómester üzletébe betörték és onnan nagymennyiségű ruhaneműt vittek el. Tegnap éjjel ismét betörők jártak Sorger üzletében, de ezúttal kevesebb eredménnyel járt munkájuk. Miután a talált holmikkal nem voltak megelégedve, a betörők áttörték az egyik oldalfalat és így bejutottak a bucaresti Viticola-cég borbizományi iro-

dájába, ahonnan több értékes tárgyat vittek el. A megindított nyomozás eddig azt állapította meg, hogy a szabómester üzletének multikori és mostani tettesei ugyanazok lehetnek.

Angol-francia ellentétek.

(Egő volt a konfliktusokból. — El kell tüntetni a jóvátételi problémát.)

„London. A „Manchester Guardian” párisi tudósítást közöl, amely úgy szól, hogy London és Páris között a jóvátétel kérdésében megegyezést keresnek két éves moratórium alapján, amelynek elterében a Rajna balpartján lefoglalták a német várműveket és francia ellenőrző közegekkel kezelték az állami jövedelmeket. A törvénycikk részről eredetileg az időből való, mikor lord Derby Párisban járt, azután az angol kormány is foglalkozott vele. Megjegyzendő, hogy a brit ellenzéki pártok egységesen állnak vele szemben, a kormány kebelében pedig szintén vannak miniszterek, akik elvileg elzárkóznak előle. Mikor Bonar Law jelezte, hogy ebben az esetben a brit kormány kénytelen volna a párisi konferencián kijelenteni, hogy idelgelenen vissza vonul a jóvátétel megoldásának szabályozásáról, az ellenzéki pártok helyeselték ezt a feltevést. Azt mondta az angol ellenzék, hogy elég volt a konfliktusokból, az angol nép már torkig van velük, véglegesen el kell tüntetni a reparációk problémáját, mert ha ez nem sikerül, akkor Anglia számára nincs más választás, mint szigorúan kivonnia magát az európai konfliktusok lehetőségéből. Az unionista párt tagjainak legalább harmadrésze hasonlóképpen vélekedik, mint az ellenzék, Bonar Lawnak tehát számolnia kell azzal, hogy az olyan kompromisszumos megoldás, amelyet a francia kormány ajánl, nemcsak az ellenzék részéről fog visszautasításra találni, hanem saját pártjában nagyon befolyásos elemek. Főleg a kereskedelmi és City-körök tiltakozását is ki fogja hívni.

Bécs. A Neue Freie Presse-nek jelentik Rómából, hogy Mussolini miniszterelnök nem vesz részt a párisi értekezleten. Mussolini a Tribunában nyilatkozik, amely szerint állítólag ki is mondta, hogy véleménye az, hogy január másodikán éppen olyan kevésbé fog döntést hozni, mint az eddigi értekezletek. A szövetségesekkel már közölte is, hogy erre az értekezletre nem megy el.

Páris. Poincaré a londoni konferencián előterjeszti, hogy milyen rendszabályokat tervez Németország ellen az elkövetett mulasztások miatt.

Páris. Az igazságos béke franciaországi bizottsága felszólítja a kormányt, hogy tartózkodjék a Ruhr-vidék megszállásától.

Páris. A Petit Parisien szerint a jóvátételi bizottság tegnapi ülésén három szavazattal egy ellen megállapították Németország szándékos mulasztását az építkezési fa szállítása körül. A Times megjegyzi, hogy az egyetlen ellene szavazó Bradbury volt, aki az éjféli vonattal Párisba utazott. Barthou azt indítványozta, hogy a bizottság közölje a szövetséges kormányokkal Németország szándékos mulasztását, de Bradbury ezt ellenezte. A Daily Telegraph írja, hogy a miniszterelnöknek így sikerült Németországgal szemben eljárásra módot találni.

A főkonzul fia.

(Közösítok egy török dűköt.) Budapest. A berlini török főkonzul fia, Mahmud Farankó, aki három évig járt a magyaróvári gazdasági akadémiába, beiratkozott Budapesten a közgazdasági egyetemre. Több törökkel tanult együtt, akik többször szegények voltak és akik a jómódu Mahmud Farankó támogatásával folytatták tanulmányaikat. A török fiúk megbeszéltek, hogy a karácsonyt Párisban töltsék. Mahmud Farankó utlevelet is szerzett kollégáinak, becsomagolta ruhaneműit, nagyszegű pénzt, úzenkétrend ruhát tett csomagjába és oda tette utlevelét is. Egyik társának pénzt adott, hogy váltsa meg előre a jegyet, a fiatalok azonban hiába várták vissza a London-éterembe, nem tért vissza. Amikor Mahmud Farankó elment a szálló dájában lévő lakására, milliók csomagjainak hűlt helyét találta. Egy levelet kapott, amelyben iskolatársa azt írja, hogy mivel pénze nem volt, a csomagokkal együtt Párisba utazott. Az utlevelet visszakiülde a levélben és azt írta, hogy utazzék utána Párisba és még a címét leírta. A török főkonzul fia egy ruhában és pénztelenül maradt Budapesten, feljelenést tett a rendőrségen, ahol táviratokat küldtek a közbeeső állomásokra, hogy a török ifjút tartóztassák fel.

Mozi.

• Madeleine, egy szegény leány nagy küzdelme az élettel s végül ragyogó pályafutása telve győzelemmel képezi az Apolló mai bemutatójának meséjét. Az Atlantic-film, amely ezt a nagyszerű történetet élénk tárja telve gazdag fordulatokkal, csodás rendezésben és beállításban tárja elénk a történet minden megkapó részletét. Ria Jende játsza a főszerepet: a leányt, akit megmentenek az öngyilkosságtól s aki idegen környezetbe jutva, később nagy művésznő lesz, akiért nagy versengés fo-

lyk. A bonyodalom minden küzdelme megfeszíti az idegeket s mikor kibontakozás boldogságot és megnyugvást hoz annak, aki keresztül küzdötte magát annyi szenvedésen: mindenki könnyebűlten lélegzik fel, érzi, hogy a költői igazságszolgáltatás becsületesen oldotta meg hivatását. A film nemcsak a színészek játéka, hanem a kiállítás és rendezés tekintetében is elsőrangú látványosság és méltó ahhoz a hírnévhez, melyet az Atlantic film márkája magának kivívott. A szennációs képet péntek, szombat és vasárnap vetíti az Apolló.

• Páris vendég szerepelt az Uránia mai bemutatóján. „Dajkák forradalma” címe annak a vígjátéknak, amelynek mulatságos története egy vidéki városban játszódik le, ahol polgármesterválasztás van. Az egyik jelölt Pufi — Huszár Károly, aki egyszersmind dajka-közvetítő intézettel bír. Természetes, hogy a választáson a kliensek: a dajkák minden lehető elkövetnek, hogy kedvelt emberük neve győzedelmessé váljon. Sok kacagtató komédia és szövevény közepette sikerül a győzelmet megszerezni és ez a valóban nagy s jókedvre hangolja a derék dajkákat, akik most már igen élénken ünneplik meg a győzelmet. Ezt a mulatságos kis történetet kedves és megkapó jelenetekben mutatja be a film, melynek női főszerepét Ossy Osvolda játsza. Bizonyos, hogy a mulattató film kellemes ünnepi szórakozás lesz a közönség részére. A képet péntek, szombat és vasárnap vetíti az Uránia.

Béke a magyar politikában.

Felháborodás Wandervele miatt

Budapest. Az Az Újság azt írja az elterjedt hírekkel szemben, hogy a királyper törlése ez idő szerint még nem aktuális. A politikai kibékülést január közepére jósolják és ez fogja magával hozni a per törlését. A lap informátora azt hangoztatta, hogy most minden politikai eseménynek a jóvátétel ügye körül kell csoportosulnia. Emiatt a kérdés miatt összefogásra és erők egyesítésére van szükség, miután a királyper éppen a belső front egységének megszüntetését akadályozná és ezért kell egyelőre kiküszöbölni Andrássy Gyulának perének törlését az aktualitások sorából.

Budapest. Magyar politikai körökben Wandervele belga szocialista vezérnek a szocialista kongresszuson való szereplése nagy felháborodást keltett. Ujév. után az összeülő nemzetgyűlésen szóvá teszik, hogy Wandervele beszédében szinte rendeletszerűleg követelte a magyar kormánytól, hogy az internáltakat, a vörös izgatókat bocsássa szabadon. A kongresszuson a bécsi szökevényeket és a magyar népköztársaságot éltették. A keresztény-szocialisták vezérel az Új Nemzedékben tett nyilatkozatukban igen erőteljes hangon utasítják vissza Wandervele szereplését.

Nagy Ujévi Vásár!

Mélyen leszállított árak!
Női ruha és télikabátokban

IULIU PLESZ GYULA

ARAD, Strada Col. Piriol 3. (Vörde-
marty-utca) 959
A színház-épület hátsó bejáratával szemben

A vezető márka mindig volt és lesz a MARTY-COGNAC.

Közgazdaság.

A márka sorsa.

Az amerikai segítség híre, a mely mindig széles visszhanggal vonul át Európán, ez alkalommal is, mint eddig, mindig — humbognak bizonyult. A németek nem kapnak kölcsönt és a márka ma ugyanott van, ahonnan az amerikai kölcsön híre előtt elindult. Már többször megismétlődött a márkával ez a procedúra. Jó hírre a Komoly Bizakodás vagy börszemanóver feljavitja az árat és rövid kilengés után ismét visszacsuszul és tovább csökken. Ilyenkor látszik tisztán, amikor visszaesett a régi szombori mértékbe, hogy azt a pénzt, amelyből oly rengeteg mennyiséget dobta forgalomba, nagyon nehéz feljavitani. Jöhettek jobb hírek, amelyek a reménykedés elé rózsásabb jövőt rajzolnak, végül mindig viszont a valóság alapjára. Mindig beigazolódik, hogy csak annak a pénznek van értéke, amelyből keves van. A pénznél is a kereslet és a kínálat viszonya szabja az árat és amiből bőven van, az olcsó. Mindig rosszul járnak azok, akik a lejtőn levő valuták feljavulására spekulálnak. Aradon általában nagy a bizalom a márka iránt és ez a bizalom már igen sok pénzében van az aradiaknak. A márka ma 0.06.50-ig ment vissza Zürichben és a zárlatig 6.75-re javult. Lehet, hogy még lefelé is billen néha a márka, de a sorsa már meg van pecsételve, a márkából csak az egész Európa pénzügyi helyzetének átforgásával lehet ismét pénzt csinálni.

Aradi valutaárak. (December 28.) Dollár 170, márka 0.02.80, szokol 5.15, dinár 2, francia frank 12.80, magyar korona 0.07.25. Kifizetések: Budapest 13.75, Bécs 400 —, Berlin 0.02.25, Prága 5.30.

Bucurestii tőzsdezárlat. (December 28.) Kifizetések: Páris 12.70, London 812, Newyork 176, Milano 8.85, Zürich 33, Prága 5.35, Bécs 0.0025, Berlin 0.0240, Budapest 0.0750. Valuták: márka 0.0245, leva 1.10, angol font 790, francia frank 12.65, svájci frank 32, lira 8.75, drachma 2.70, dinár 2, dollár 171.50, Napoleon 601, magyar korona 0.0725, szokol 5.25 lengyel márka 0.0128.

Zürichi nyitás. (December 28.) Berlin 0.06.50, Newyork 527.75, London 2450, Páris 37.80, Milano 26.65, Prága 16.45, Budapest 0.022.72.50, Zágráb 1.45, Var-

só 0.03, Bécs 0.0075, bélyegzett 0.0076.

Zürichi zárlat. (December 28.) Berlin 0.0675, Amsterdam 209.75, Newyork 527.75, London 2449, Páris 3785, Milano 26.675, Prága 16.475, Budapest 0.22.625, Zágráb 1.45, Bucuresti 3.10, Varsó 0.03, Bécs 0.0075, lebélyegzett 0.0076.

Budapesti devizaközpont jegyzése (December 28.) Napoleon 8800, dinár 24—25.60, Zágráb 6—6.40, angol font 10.780—11.080, dollár 2325—2400, hollandi forint 928—948, márka 0.36—0.44, leva 16.50—17.50, lei 13.50—14.50, lira 118—123, francia frank 169—175, szokol 72—76, osztrák korona 00345—360, svájci frank 440—445 lengyel márka 0.13.25—14.25.

Budapesti értéknapi rőtőzsdezárlat. (December 28.) Salgó 58500, Rima 13500, Kőszén 138000, Államvasút 37000, CuKor 240—270000, Olajpar 11000, Ganz Danubius 1.070.000, Irányzat szillárd.

Budapesti értéknapi rőtőzsdezárlat. (December 28.) Magyar Hitel 10700, Osztrák Hitel 1600, Salgó 51500, Rima 12900, Déli vasút 8400, Államvasút 33500, Kohó 51000, Atlantika 6700, Ganz Danubius 980000, Kőszén 119000, Papír 3700, Szlavonia 3800, Földhitel 10700, Viktoria 43500, Kereskedelmi bank 25000, Beocsini 64000, Urikány 69000, Láng 23000, Lipták 4400, Schlicke 101.50, Brassói 33 ezer, Zabolai 10300, Baróti 3500, CuKor 220000, Klotild 4300, Temesi szesz 13400.

Irodalom, művészet

* A színház műsora. Péntek: Hazudik a muzsikaszó. C. és Premierbérlet. Szombat: Manolescu román színtársulat vendéjátéka. Vasárnap d. u.: Cserebere. Este: Hazudik a muzsikaszó. A. bérlet. Éjszaka: Orfeusz a pokolban. Hétfő d. u. Hollandi menyecske. Este 7 és fél óra: Hazudik a muzsikaszó. B. bérlet. Tíz és fél óra: Hejehuja báró, Teddy táncművész felléptével.

* Hazudik a muzsikaszó a címe annak a hangulatos operettnek, melyet ma este mutat be a társulat. Egy közkedvelt kupléból íródott a szöveg, melynek meséje nagyszerű beállításban ujszerűen kedves szellemességeket hoz. Naumann Ferenc könnyű, fülbemésző zenét komponált a bájos meséhez. Az aradi színház egész operett személyzete már hetek óta készült a bemutatásra, melyben a vezetőszerepeket Barics Gyula, Halmos Mici, Balogh Böske, Sebestyén Jenő és Huszár játsszák. A színház vasárnap és hétfőn is műsoron tartja a kitünő operettet.

* Orfeusz a pokolban, melyet Reinhardt utasítása szerinti rendezésben nagy sikerrel mutatott be az aradi színház, vasárnap éjjel kerül újból színre. A főszerepeket Galetta Ferenc, Horváth Mici, Balogh Böske, Inke Rezső játsszák.

* Teddy játssza hétfőn éjjel Hejehuja báró Jimmi szerepét s mellette Győző Alfréd mint vendég lép fel. A két művész mellett Balogh Böske, Horváth Mici, Galetta Ferenc és a többi régi szereplők játszanak.

— Az Aradi Filharmonia Egyesület december 20-ára hirdett hangversenye január hó 5-én tartatik meg.

* Herczeg Ferenc készíti a Petőfi-törvényjavaslatot. Budapest. Klebelsberg Kuno gróf közoktatásügyi miniszter fölkérte Herczeg Ferencet, a Petőfi-társaság elnökét, hogy a Petőfi emléket megőrkítő törvényjavaslatot megszövegezze.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
főel.

Cezurat: **Dr. ROMUL MAGER.**

Veszek régi hamis fogakat és egész fogsorokat
Kun ékszerész.

Eladó Str. Bihorulul (Nagyvárad-ut) 4. szám alatti jóforgalmu
vendéglőm

visszavonulás miatt. Ugyanott egy hátszoba teljesen új, szintén eladó. 12930

PALYAZATI HIRDETMÉNY.
Agris (Almásreges) jegyzőségénél egy az adóügyekben teljesen jártas irnok **azonnal** felvétetik. Javadalmazás megegyezés szerint.
8391 **Jegyző.**

Élő hal
és elsőrendű burgonya kapható
Luttwák József cégnél.
Ugyanott **gesztenye** nagyban. 6503

UTLEVELEK
ÉS ISKOLAKÖNYVEK
GYORS ES CSINOS
BEKÖTÉSEK
OLCSÓN
VALLALJA
AZ
ARADI KOZLONY
KÖNYVKÖTÉSZE.

Nyomdai munkához
6480 gyakorlott számozónok
azonnal felvételnek.
Bloch papirkereskedés.

A Minoriták pincéjében
közvetlenül a hordóból 6244
6 Leleért kiváló karcos
kapható az újévi ünnepekre. Kimerés az összes hűtőszekrényekben a délutáni órákban.

Czornia, Weikrieg, Kühn, Briefe d. letzte Zarin, Niti, Friedlose, Europa, Novak, Katastrophe, Novak, Sturz d. Mitteleächte, Wilhelm II. Ereignisse, Wilhelm Kronprinz, Erinnerung. 12008

Tordai cement, tordai gypsz
Boszniai I. carbid
Állandóan raktáron:
Kornis Testvérek
ösgnét, Arad, Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 5. szám. 12608
Telefon 501. és 623.

Urak, hölgyek, diák és diáklányok kezdők és haladók részére
január 1-én új tanfolyam
román, francia, német és angol nyelvek elsajátítására könnyű, gyors, tökéletes tanítás.
Jean Goldberg
nyelvtanár. Str. Eminescu 9., II. emelet (Deák Ferenc-utca). 6462

AZ IGAZI UTAT!
Hamburg 6, Postafiók. 12331
Fr. H. Soltau, betétközvetítő
költészeket megérttem.
szert, ellenkező esetben az összes bevételek a szerzők részére kerülnek. Speciális szerzeményeket a legújabbakban is ajánlatoknál felvevőket. Várni esetén ne engedje magát speciális szerzemények szerzői részére. A szerzőknek a legújabbakban is ajánlatoknál felvevőket. A szerzőknek a legújabbakban is ajánlatoknál felvevőket.

A legbecselesebb karácsonyi és újévi ajándék a ZWACK-LIKÖR.

Aranyat, briliánskövet, régi fogakat, ezüstneműt vesz **ZINNER,**ékszerész és órás,
Strada Metianu (Forrai-utca.)**„IMPERIAL“** likőr, cognac és rum a vezető márka.**Csillárok,**villanyfózők, vasalók, szobamele-
gitők, legújabb rendszerű és ház-
tartásokban nélkülözhetetlen porszívók**EISER & Co.**cégnél, Str. Bra-
tianu (Minorita-
palota.) 6389**Apró hirdetések.****Alkalmazás.****CUKRASZEGED** esztog azonnali be-
lépésre kereseték. Cim a kiadóhiva-
talban. 6452**KISZOLGÁLÓ LEANY** jobb házból való
kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 6451**ÜGYVÉDELJELŐTET** keres azonnali be-
lépésre Sebostyán József dr. ineni (bo-
rosjenői) ügyvéd. 6453**NAGYOBB szőlőkezelő, vagy bolt-
kertészeti állást** keres Székely György,
Perjámos 430. 12782**PERFEKT, fiatalabb szakácsnő** költözik
családjához nagy fizetéssel azonnali be-
lépésre kerestetik. Kálmán, Piata Cated-
ralei (Tököl-tér) 6. 12608**GAZDASSZONYNAK** ajánkozik huszon-
nyolc éves nő magános uriemberhez.
Vidékre is elmegy. Cim a kiadóhiva-
talban. 6465**PERFECT francia nevelőnő** állást keres.
Cim Wallinger hirdetőjében. 12930**ÜGYES** vendéglőst azonnali belépésre
alkalmazunk. Cim Wallinger hirdetőjé-
ben. 12930**NYOMDÁSZTANULÓNÁK** felvétetik leg-
alább négy középiskolát végzett fiú.
Szűcs-nyomda Piata Catedralei (Tököl-
tér). 12938**KÖNYVELŐNŐ,** Rt németül leveleznél,
gyors és gépirni tud, állást keres. Meg-
keresések „Jó munkaszer” jelgére lap-
kiadóba. 6483**JOBB** családból való nő három éves
kis fiával főzőnőnek ajánkozik. Vidékre
is elmegy. Cim Wallinger hirdetőjében.
12931**ÖTÉVES** kisfiúcska mellé jobb nő felvé-
tetik. Ortutay-palota II. em. 9. ajtó.
12980**EGY** mindenes szakácsnő, aki jól főz,
kerestetik. Jelentkezés Pollák Arnold-
cég irodában. 6504**Vétel és eladás.****UJ, EGY** AGYAS kézmunka ágygarni-
tura, kézmunka batiszt zsebkendők, női
fehérneműk, két levaszón ágyterítő,
39-es téli csizma, függöny, majolica-
asztalka. 15-16 éves leánynak való
leánykabátok, márvány virágváza, tal-
pas poharak, gyermekjáték, disztárgyak,
képek, stb. eladók. Strada Consistorului
(Batthyány-utca) 23. I. em. jobbra. 1000**VILLANYMOTOR** 3.3 lóerős eladó Eise-
le mészárosnál Aradul-Nou (Ujaradon).
6467**SZALON CIMBALOM,** angol bőrdíván
és fotel eladó Strada Fabricet (Gyár-
utca) 1b) 6484**ZONGORA,** Bösendorfer, jóhangú eladó.
Cim a kiadóban. 6478**KITÜNŐ HANGU** zongora eladó Strada
Eminescu (Deák F.-utca) 42. ajtó 22.
6479**MÁLOMKÓ** 36-os sárospataki, eladó.
Bővebbet Kellner Lajos és fia Str. Colo-
nel Paulian (Fábián László-utca) I. C.
F. R. üzletvezetőséggel szemben. 6486**BUTOR,** telhalmozott raktár miatt,
ebédlő és hálószobák olcsó áron kapha-
tók Wlügenfeld, Str. Eminescu (Deák
Ferenc-utca) 40a) 12071**SZAZ FINOM** levélpapír, 100 selyempa-
pírral bélelt borítékkal Leu 45.— Knté-
szer papírkereskedőnél Strada Tudor
Wladimirescu (Dobó-utca) I. 11851**MINDENNEMŰ ÉKSZERT,** gyöngyöket,
legmagasabb árban vesz Salon Artis-
tique Bulev. Regina Maria (Andrássy-
tér) 20. 12021**MŰTÁRGYAKAT,** porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és samirnaszönyege-
ket, egész gyűjteményeket a legmag-
sabb árban vásárol a Salon Artistique
Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-
palota.) 11895**A KARÁCSONYI VÁSÁRRA VALÓ TE-
KINTETTEL** sürgősen keresünk antik
butorokat, perzsa szönyegeket, festmé-
nyeket, műtárgyakat, régi üveg és por-
celán tárgyakat, japán vázákat. Vidéki
meghívásra kiutazunk. Szépművészeti
Szalon, Ortutay-palota. 12907**HASZNALT OLOM** megvételre keres-
tek. Bővebbet a kiadóban.**MINDENKI TUDJA,** hogy a Karácsonyi
ajándékok legalkalmasabb beszerzési
forrása az Ortutay-palotában levő Szép-
művészeti Szalon. Régi és modern fest-
mények, szönyegek és műtárgyak állan-
dó kiállítása. 11911**Ingatlan.****NÉGY HOLDAS** szőlő kőlnával, felsze-
reléssel, 110 ezer Leierért eladó. Bőveb-
bet Haász iroda Strada Romanului (Zri-
nyi-utca) 6. sz. 11776**Üzletet.****HAVI** 24.000 Leit forgalmazó vegyeske-
reskedés italmérséssel, külváros legfor-
galmasabb utcájában egy szoba konyhás
lakással eladó. „Uranus” kereskedelmi
iroda főpostával szemben. 12899**Oktatás.****NÉMET GYORSIRÁST** tanítok. Jelent-
kezés „Német-magyar gyorsírás” jelgé-
re a lapkiadóba. 6482**ANGOL,** francia és német órákat ad
Lukács Rozsi. Megbeszélhető 2-3-ig
Str. Bratianu (Weitzer János-utca) 17.
12899**Ellátás.****POMPAS HAZIKOSZT** kapható uri csa-
ládnál jutányos áron Calea Bihorulul
(Nagyvárad-ut) 10. I. emelet 30. 300**Különléle.****VILLANYSZERELÉST,** csengőberende-
zést legolcsóbban vállal Schwarcz mű-
szerész Strada Brancovici (Lázár Vil-
mos-utca) 3. 12815**DIRECTE** importált legfinomabb eredeti
norvég, kevéssé halszagu Cod-liver-oil
Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógy-
szertára Arad. 12831**GYÁRI VÁLLALAT** 30.000 Lei kölcsönt
keres. „Tőke biztosítva” című leveleket
Wallinger hirdetője továbbít. 12930**Megvételre ajánlok!**4 drb. teherautót 4-5 tonnásokkal telje-
sen jó állapotban, 1 drb.
angol Deimel autót 6 üléses.**300 mézsa szénát,** továbbá bér-
és magánházak, üzletházak
lakásokkal, vendéglők el-
adásra állandóan előjegyezve.**Haász-iroda,** Strada Romanului (Zri-
nyi-utca) 6. szám. 11776**Hirdetmény.**A hódos-bodrogi zárdá-
ban **eladó 12 darab**
igasökör, 8 db. ökör-
szeker, egy arató-
gép és 200 hekto-
liter bor.

6477

Intézőség.

FÉRFI- FIU- ÉS GYERMEKRUHA TELEP.
Iskolaruhák, flu télikabátok, férfi-öltönyök, raglánok, télikabátok, szőr-
més bekecsék, bőrkabátok, esőköpenyek nagy választékban. 2445
Bel- és külföldi gyapjuszövetek. Külön mérték utáni osztály.
SZÁNTÓ ÉS KOMLÓS. Piata Avram Jancu (Sza-
badság-tér, Színház-épület.

BERSON
gummisarkók és gummitalpak
olcsóbbak és tartósabbak, mint a bőrből készültk.
Legjobb védő a nedvesség és hideg ellen. 12885

Olcsó bevásárlási forrás!!
Piata Mihail Viteazul (Ferencz-téri) Vásárcsarnokban,
naponta friss sertés, marha, borju,
jub hus, zsír, szalonna, felvágott
és mindenféle más élelmi cikk
kapható. Süítő tők nagyban és
kicsinyben. 6461
Ugyanott intelligens románul, magyarul beszélő pénztár-
noknő és ügyes kiszolgáló leány felvétetik.

Németh Sándor és Társasaját gyártmányu csokoládé, bonbon és dessert áru gyári lerakatát
tekintse meg. ARAD, báró Bohus-palota, Apelle meli mellett.Utlevelekre vizumot 55 Leierért legpontosabban
leggyorsabban a **KELET-hírlapiroda** szerez, Str. Alexandri Salacz-u 1